

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Zuzanou Bystřickou v právní věci žalobkyně **K. Ch.**, nar., e.č., státní příslušnost Ukrajina, t.č. bytem, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky** se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3.12.2012, č. j. OAM-336/ZA-ZA06-ZA05-2012,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky ze dne ze dne 3.12.2012, č. j. OAM-336/ZA-ZA06-ZA05-2012 se zrušuje a věc se mu vrací k dalšímu řízení.
- II. Žalobkyni se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a shrnutí obsahu napadeného rozhodnutí

[1] Žalobkyně se žalobou ze dne 7.12.2012, doručenou Krajskému soudu v Brně dne 10.12.2012, domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný zamítl její žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), ve znění pozdějších předpisů.

[2] Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul skutkový stav. Připomněl, že v případě žalobkyně se jedná o druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v prvním případě nebyla úspěšná. Dospěl k závěru, že nebyly zjištěny žádné skutečnosti svědčící o tom, že by žalobkyně mohla být ve své vlasti vystavena pronásledování z důvodů významných pro azylové řízení. Obavy žalobkyně z pronásledování soukromými osobami byly náležitě

posouzeny v předchozím řízení. Nově žalobkyně v tomto řízení uváděla podrobnosti o pozadí problémů, které měla v zemi původu, a které se teprve po předchozím řízení dozvěděla od matky. Dle žalovaného ani tyto nové skutečnosti nelze podřadit pod zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Žalovaný posoudil žádost žalobkyně z hlediska §12b, §13, §14, §14a a §14b zákona o azylu a v jejích tvrzeních neshledal důvody pro posouzení možnosti udělení mezinárodní ochrany dle těchto ustanovení. Ve vztahu k §14b) pouze uvedl, že z výpovědi žalobkyně nevyplyvá, že by byla udělena doplňková ochrana některému z jejích rodinných příslušníků.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[3] Žalobkyně podala včas proti tomuto rozhodnutí žalobu. Především vytkla žalovanému nepoužití §12 a §14a, dále namítla porušení § 3, § 50 odst. 2 a 3, § 68 odst. 3 zák. č. 500/2004 Sb.správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. (dále jen správní řád). Správní orgán v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany nesprávně právně kvalifikoval a posoudil skutkový stav jejího případu. Dopustil se nesprávné právní kvalifikace zahrnující pochybení při aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Je přesvědčena, že skutečnosti, jež uvedla, a veškeré okolnosti, které během správního řízení vyšly najevo, měly vést k udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, nebo alespoň k udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.

[4] Domnívá se, že si správní orgán neopatřil řádné podklady pro vydání napadeného rozhodnutí a jeho odůvodnění neobsahuje objektivní hodnotící úvahu ohledně její situace v případě nuceného návratu na Ukrajinu. V průběhu správního řízení objasnila, že jí v zemi původu hrozí nebezpečí ze strany osob, které v minulosti vydíraly a ohrožovaly její matku. Žalovaný se proto měl zabývat otázkou, zda jí v případě návratu na Ukrajinu z těchto důvodů nehrozí jednání popsané jako pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, nebo skutečné nebezpečí ve smyslu § 14a zákona o azylu.

[5] Žalobkyně dále namítala, že postup správního orgánu, který se nezabýval rozhodnutím o udělení doplňkové ochrany, případně uplatněním principu non-refoulement, je nezákonný. Poukázala na čl. 10 Ústavy ČR a čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Ochrana osob poskytovaná vnitrostátními orgány není na Ukrajině na dostatečné úrovni. Má velké obavy z návratu zpět, neboť má důvody se domnívat, že jí v zemi původu hrozí pronásledování a skutečné nebezpečí vážné újmy. Policie ani jiné státní orgány nejsou podle jejího názoru jí schopny zabezpečit bezproblémový návrat a ochranu před osobami, které v minulosti ohrožovaly její matku a vyhrožovaly jí likvidací její rodiny.

[6] Nedomnívá se rovněž, že by našla účinnou ochranu v jiných částech země, neboť policie sice v této věci v minulosti vedla vyšetřování, které ovšem k ničemu nevedlo a objektivně není schopna zajistit žalobkyni bezpečí. Zdůraznila, za jakých podmínek může být pronásledovatelem i původcem vážné újmy soukromá osoba s tím, že v jejím případě jsou tyto podmínky naplněny.

[7] Dále žalobkyně vytkla žalovanému, že měl zvážit aplikaci §14b zákona o azylu, neboť její druh, pan A. Ch., obdržel doplňkovou ochranu. Žije s ním od roku 2009 ve společné domácnosti.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[8] Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl. Žalobkyně v České republice již jednou o mezinárodní ochranu žádala, v současném řízení nově doplnila pozadí problémů, kvůli kterým odešla v roce 2006 z vlasti. Žalovaný v této souvislosti také podotýká, že i když se o těchto skutečnostech měla žalobkyně dozvědět od matky již v roce 2009, o mezinárodní ochranu požádala až za další tři roky. Po posouzení důvodů žádosti žalobkyně však žalovaný nedospěl k závěru, že by se jednalo o pronásledování, či skutečnosti, které by v žalobkyni mohly vyvolat opodstatněné obavy z pronásledování z azylově relevantních důvodů. Žalobkyně své obavy odvíjí od potíží své matky, která měla mít ve vlasti problémy se soukromými osobami. Z vlasti odcestovala však pouze žalobkyně, její matka ve vlasti zůstala, do roku 2010 žalobkyni dokonce finančně podporovala.

[9] Žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že jí hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

[10] Námitku, že měl zvážit aplikaci ustanovení § 14b zákona o azylu, označil žalovaný za nedůvodnou. Uvedl, kdo je považován za rodinného příslušníka ve smyslu § 14b odst. 2 zákona o azylu a konstatoval, že z provedeného řízení je zřejmé, že žalobkyně žádnou z uvedených kategorií nesplňuje.

[11] Dle žalovaného nedošlo ani k porušení zásady non-refoulement. Aby bylo možno tuto zásadu vztáhnout na žalobkyni, musela by být uprchlíkem ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. V daném případě však bylo zjištěno, že žalobkyně takovou osobou není.

IV. Posouzení věci Krajským soudem v Brně

[12] Soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, a shledal, že **žaloba je důvodná**, byť pouze z části. Protože ve věci bylo rozhodnuto dle §16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, neměl soud jinou možnost, než rozhodnutí zrušit jako celek.

[13] V řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s., přezkoumává soud napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů a z těch hledisek, které žalobce v podané žalobě uvede, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst.1 a odst. 2 věta první s. ř. s.).

[14] Žalobkyně tvrdila, že došlo k porušení řady ustanovení správního řádu, namítala jejich porušení ve vztahu k §12 a §14a zákona o azylu. Po posouzení věci dospěl soud k závěru, že v této souvislosti žalovaný nepochybil. Vyšel přitom z napadeného rozhodnutí a z obsahu správního spisu.

[15] Žalobkyně ve správním řízení tvrdila, že zemi původu, Ukrajinu, opustila dne 1.10.2006, protože celá její rodina byla pronásledována. Stříleli po nich a jejich osobní auto vybuchlo. Nějací lidé se snažili vyhodit do vzduchu matčinu kavárnu a matku zastrašit. Matka původně chtěla vycestovat se žalobkyní, potom si to však rozmyslela a zůstala se

synem doma. Když žalobkyně podávala první žádost o udělení mezinárodní ochrany, nevěděla, co bylo příčinou jejich problémů. Teprve když matka dne 5.5.2009 přicestovala do ČR, dozvěděla se žalobkyně, že matka věděla o nelegální výrobě chemikálií v závodě na výrobu pneumatik, které se vyvážely do Ruska. Matka byla jedním z akcionářů tohoto závodu. Její aktivity spočívaly v pronájmu a koupi pozemků. Na části pozemku provozovala kavárnu. Byly tam i další obchody. Posléze se o provoz nestarala, byla jen spoluvlastník a dostávala svůj podíl.

[16] Závod měl problémy a matku začali obviňovat. V továrně umírali lidé, bylo zahájeno vyšetřování. Matka chtěla, aby bylo všechno vyšetřeno a přála si spravedlnost. Podepisovala majitelům nějaké dokumenty, žalobkyně se domnívá, že matka majitelům sloužila jako tzv. „bílý kůň“. Policie vše chápala, nezatkla matku a řekla, že proti ní nebudou vznášet trestní obvinění a nebudou přijímat ani žádné trestní obvinění od ní. Nakonec se soudila u kyjevské prokuratury. Přišli o všechny peníze, vše šlo na soud a advokáty

[17] Žalobkyně tvrdila, že asi od února 2010 ztratila s matkou kontakt, více o ní neslyšela. Známy, který se šel podívat do jejich bytu zjistil, že jsou tam cizí lidé, kteří o matce nic nevěděli. Z návratu na Ukrajinu má obavy. Nemá žádné doklady. Nemůže se tam nikde ubytovat. Když se snažila vyřídit na zastupitelském úřadě Ukrajiny nový pas, byla tam opakovaně, nakonec jí řekli, že jí ho nemohou vydat, neboť nemá žádné dokumenty, na základě kterých by zde mohla zůstat. K výjezdu by jí nějaký „papír“ dali. Sám konzul jí řekl, že zapíše její údaje na černý seznam a podá hlášení tzv. OVIR. Pověděl jí, že jestli překročí hranici, bude na ní už čekat policie a začne vyšetřovat, co zde dělala. Žalobkyně by na jednu stranu chtěla jet na Ukrajinu hledat matku, zároveň se obává, že by ji tím mohla ohrozit, neví, co má dělat.

[18] Ze správního spisu rovněž vyplynulo, že dne 3.10.2006 podala žalobkyně v ČR první žádost o udělení mezinárodní ochrany (č.j. OAM-1102/VL-07-2006, ev.č. V055982) kvůli obavám z hrozeb soukromé osoby. Rozhodnutím č.j. OAM-1102/VL-07-08-2006 byl návrh na zahájení řízení zamítnut jako zjevně nedůvodný. Proti rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, která byla dne 26.10.2009 Krajským soudem v Ostravě zamítnuta (spis zn. 59 Az 121/2006-47, nabytí právní moci 3.12.2009). Kasační stížnost odmítl Nejvyšší správní soud dne 17.9.2010 pro nepřijatelnost (spis zn. 2 Azs 30/2010-95, nabytí právní moci dne 8.10.2010). Jako důvod žádosti žalobkyně uváděla problémy matky a s tím související obavy celé rodiny se soukromými osobami, které vyplývaly z podnikání matky, která provozovala kavárnu a prodejní stánky.

[19] Na odůvodnění své žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uváděla, jaké problémy měla ona i její rodina před jejím odjezdem z Ukrajiny v roce 2006. Tato tvrzení byla posouzena již v předchozím, výše zmíněném řízení, kdy žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany byla posouzena jako zjevně nedůvodná. Na tomto závěru nemohou nic změnit ani nová tvrzení žalobkyně o tom, co bylo příčinou problémů matky a celé rodiny. I nadále se jedná o problémy se soukromými osobami, nejedná se o skutečnosti, které by mohly nasvědčovat pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

[20] Soud konstatuje, že žalovaný se důkladně zabýval tvrzeními žalobkyně, které uváděla ve vztahu k problémům matky. Vzal v úvahu rovněž její tvrzení o tom, s jakým přístupem se setkala na ukrajinském zastupitelském úřadě. Zjištěný skutkový stav vyhodnotil dle příslušných ustanovení zákona o azylu.

[21] Soud se plně shoduje se závěrem žalovaného, že žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedla skutečnosti, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany dle § 12, §13, §14 a § 14a zákona o azylu.

[22] Žalobkyně rovněž namítala, že žalovaný nezohlednil zásadu *non-refoulement* definovanou v čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, publ. ve Sbírce zákonů pod. č. 208/1993 Sb. (dále jen „Ženevská úmluva“): „*Žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení.*“ Zde žalobkyně došla k chybnému závěru, že u ní byl žalovaný povinen posoudit existenci těchto okolností.

[23] Z čl. 10 Ústavy České republiky vyplývá aplikační přednost zde vymezených mezinárodních smluv před běžnými zákony. Je nesporné, že mezi mezinárodní smlouvy mající aplikační přednost patří i Ženevská úmluva. Aby bylo možno zásadu *non-refoulement* vztáhnout na osobu žalobkyně, musela by být uprchlíkem ve smyslu uvedené úmluvy. Nelze přitom tvrdit, že uprchlíkem je automaticky každý žadatel o mezinárodní ochranu. Zatímco status žadatele o azyl je dán především volním aktem konkrétní osoby, která se rozhodne o azyl požádat, status azylanta, tedy osoby, již byl azyl státem udělen, je dán především volním aktem státu, jak se odráží v zákonné úpravě azylu a realizaci této úpravy orgány veřejné moci. Status uprchlíka je dán objektivním stavem, který může být státem již pouze rozpoznán a deklarován. Státy, které jsou signatáři Ženevské úmluvy, jsou pak zavázány k tomu, aby tento status uznaly u těch osob, které spadají pod vymezení definice uprchlíka, která je obsažena v čl. 1 písm. A odst. 2 této úmluvy. Podle tohoto ustanovení, v jeho znění po zmírnění definičních podmínek zakotveném Protokolem z roku 1967, je uprchlíkem osoba, která „*se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti.*“

[24] Smyslem Ženevské úmluvy jako celku je zakotvit pro uprchlíky určitá práva, ostatně i podle preambule k této úmluvě je jedním z jejích smyslů „*zajistit uprchlíkům co největší možnost užívat těchto základních práv a svobod*“. Mezi tato práva nepatří sice právo na udělení azylu, patří mezi ně však právo na uplatnění zásady *non-refoulement*, i to se však vztahuje právě a pouze na uprchlíky ve smyslu výše citované definice.

[25] Za situace, kdy žalobkyně neuváděla žádné důvody nasvědčující tomu, že by mohla být uprchlíkem, žalovaný nepochybil, pokud se nezabýval možnostmi, že by jím být mohla a tedy, že by se na ni mohla vztahovat Ženevská úmluva včetně svého čl. 33 odst. 1 a že by mohlo protirečít mezinárodním závazkům ČR vyplývajícím z této úmluvy vydat ji do její země původu. Nic navíc nenaznačovalo ani tomu, že by žalobkyně po svém návratu mohla být vystaven skutečností uvedeným v čl. 33 odst. 1 Ženevské úmluvy a přezkoumání její situace pohledem tohoto ustanovení by tak bylo zjevně nadbytečné a žalovaný postupoval správně, pokud se k tomu nijak nevyjadřoval.

[26] Důvodnou soud shledal námitku žalobkyně, že žalovaný při posouzení aplikace §14b zákona o azylu měl vzít v potaz její tvrzení o soužití s mužem, kterému byla udělena doplňková ochrana. Žalobkyně v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že žije v České republice s druhem jménem A. Ch., se kterým by chtěla uzavřít sňatek. Při pohovoru konaném dne 14. 11. 2012 doplnila, že tento muž je z Uzbekistánu a má doplňkovou ochranu, žije s ním od roku 2009.

[27] Vzhledem k uvedenému tvrzení žalobkyně bylo na místě, aby se žalovaný důkladně a konkrétně zabýval otázkou, zda žalobkyně splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle §14b) zákona o azylu. Žalovaný měl tedy zjistit a vyhodnotit ve smyslu §14b) odst. 2 a 3, zda uvedeného partnera žalobkyně lze považovat za

rodinného příslušníka a kdy mu byla doplňková ochrana udělena. V napadeném rozhodnutí toto hodnocení zcela absentuje. Žalovaný pouze obecně konstatoval, že z výpovědi žalobkyně nevyplynulo, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků dle §14b) zákona o azylu. Zcela pominul konkrétní tvrzení žalobkyně, že žije s mužem, kterému byla udělena doplňková ochrana.

[28] Soud připomíná rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41, ve kterém je mimo jiné uvedeno *Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ust. § 32 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl*“ (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[29] Uvedenou povinnost žalovaný nesplnil. Ač žalobkyně ve správním řízení tvrdila, že žije s mužem, kterému byla udělena doplňková ochrana, žalovaný se tímto tvrzením nezabýval, nezjistil ve vztahu k tomuto tvrzení skutečný stav věci. Jeho závěry o nenaplnění důvodů pro neudělení mezinárodní ochrany podle §14b zákona o azylu nebyly dostatečně zdůvodněny a jsou tedy nepřezkoumatelné.

V. Závěr a náklady řízení

[30] Soud proto rozhodnutí žalovaného v souladu §76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. zrušil pro nepřezkoumatelnost a věc mu vrátil v souladu s §78 odst. 4 s.ř.s. k dalšímu řízení. V dalším řízení se žalovaný bude v souladu s §78 odst. 5 s.ř.s. řídit závěry, uvedeným v tomto rozsudku. Objasní, zda A. Ch. je rodinným příslušníkem žalobkyně ve smyslu §14b odstavce 2 zákona o azylu, a zda je splněna podmínka uvedená v odstavci 3. Své závěry opře o konkrétní zjištění.

[31] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně měla ve věci úspěch, nebylo však zjištěno, že by jí vznikly náklady řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. září 2013

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
samosoudkyně